

İstanbul ve surlarında bir cevelân

- 2 -

Yedikule kapısından çıkıp surun dışarısındaki asfalt şoseyi kuzeye doğru takip edelim. Yedikule kapısı ile ilerideki Belgrad kapısı arasındaki mesafe 620 metredir. Bu iki kapı arasında sur oldukça iyi muhafaza edilmiştir. Ve fetihden evvelki hali hakkında oldukça iyi bir fikir vermektedir. Büyük surun 14 kulesi meyanında Yedikule kapısından itibaren sekizinci ve dört köşeli olanında üçüncü Leon ile Beşinci Kostantin'in (720-741) bir kitabesi vardır. Dış surun son kulesinden bir evvelki de keza dört köşelidir ve bunda da sekizinci Jan Paleolog'un bir kitabesi vardır.

Belgrad kapısı vaktile ikinci askeri kapı idi. Yani şehrin muhasarası sırasında örülmiyen kapılardan sur dışındaki Got. askerlerinin oturduğu Defteron adında bir mahalle vardı. Bu sebepten bu kapıya «Porta Tü Defteron» derlerdi. Burada surun hali ve şekli diğer kapılardakine benzemez.

Bu kapıdan Silivrikapısına kadar olan kısım da 680 metredir. Surun bu iki kısmı da oldukça iyi muhafaza edilmiştir. Büyük surun 13 kulesinden türüğüncü ve dördüncü dört köşeli kulekilerinin her biri üzerinde üçüncü Leon ile beşinci Kostantin'in (720-741) bir kitabesi mevcut olduğu gibi, surun

5, 10 ve 12 nci küçük kuleleri üzerinde dahi sekizinci Jan Paleolog'a ait yazıtlar vardır.

Silivrikapısına Bizanslılar zamanında Pigi (Balıklı) kapısı derlerdi. Pigi sarayına ve menbana yakın olduğu için bu ismi vermişlerdi.

Mişel Paleolog'un komutanlarından olup 1261 tarihinde İstanbuldaki lâtin imparatorluğuna nihayet vermiş olan Strategopulos bu kapıdan girmişti. Ve kapının üzerinde de Manoel Briyenos Leontari'nin bir kitabesi vardır ki mealî şudur: «Can veren çeşmenin himayesi altında bulunan bu kapı pek dindar imparatorlardan olan Jan ve Mari Paleolog devletinin sadık hizmetkârı tarafından Manoel Briyenos Leontari tarafından ve masrafı kendisi tarafından verilmek suretile 946 yılı Mayıs ayında tamir edilmiştir.»

(Devamı 6 nci sayfada)

TÜRK ARGÜS
GALATA. SİGORTA HAN
TELEFON: 41634

Son Posta

Gazete:

18 Temmuz 1945

Samsun (Özel) — Bu yıl ilimiz ilk Okullarını bitiren öğrencilerin diplomala- rı yapılan bir törenle verilmiştir. Tören- de vali, komutan, parti, belediye Halke- vi reisleri ve diğer davetliler bulunmakta- rıdır.

—

(Baş tarafı 5 inci sayfada)

Rumların meşhur Balıklı ayazması Silivrikapısından kıra doğru giden yo- lun üzerinde, 300 metre kadar ileride- dir.

Buradaki menba suyunu içine al- mak üzere birinci Leon 470 yılında kü- çük bir kilise yaptırmıştır. Diğer bir rivayete göre, Jüstinyen bir gün şehir civarında ava çıkmış ve menbanı bulduğu yerde bir kadın kalabalı- ğına tesadüf etmiş. Kalabalığın sebe- bini sorduğu zaman kadınlardan bi- ri: «Burada şifa kaynağı var» demiş. Bunun üzerine Jüstinyen Ayasofya kilisesinden artan malzeme ile men- banı üzerine müzeyyen bir kilise yap- tırmış. Bu kilise sekizinci yüz yılda imparatoriçe İren ile oğlu altıncı Kos- tantin ve daha sonraları birinci Baz- il ile altıncı Leon tarafından tam- nair edilmiştir. Romenle Kapen za- rranında Bulgar Kralı Simon Rum ordusunu Pigi ovasında mağlup ettik- ten sonra bu kilise ile bir de civarın- daki Pigea sarayını yerle bir etmiş- tir. Tekrar inşa edilen kilise sonraları ikinci Murad tarafından da kısmen tahrip edilmiş ve 1453 te yine büsbü- tün yıkılmıştır. Gerek şimdiki Pigi kilisesinin ve gerek yanındaki ayaz- manın tekrar inşasına ancak 1833 te müsaade edilmiştir.

Her yıl paskalyeyi takip eden ilk Cuma günü Rumlar bu ayazmayı zi- yaret ederler. Balıklı panayırı Rum- lar arasında meşhurdur. Ayazmanın suyunun şifa verdiğiğine inandıkların- dan mı, yoksa eğer hava da güzelse fırsattan istifade güzel bir kır âlemi yapmak için mi, yahut her iki niyet- le buraya gelerek vakit geçirirler. Türkler de bu âleme karışır.

Bizans devrinden evvel havuzun içinde balıklar varmış. Bu sebepten Türkler buraya «Balıklı ayazması» de- mişler.

Silivrikapısından çıktıktan sonra

surlarında velân

ön tarafa gelen ve bir yol ile ikiye ay- rılmış olan mezarlıktan sol taraftaki- nin köşesinde ve kenarında sıra ile dizilmiş birkaç mezar taşı görülür. Sağdan birincisi Tepedelenli meşhur Ali Paşanın, diğer üç de oğulları Tihala, Avlonya İmenci mutasarrıfları Veli, Muhtar ve Salih Paşala- rın ve beşincisi ise Veli Paşanın oğlu Dilvine sancağı mutasarrıfı Mehmet Paşanın kesik başlarının gömüldüğü yerleri göstermektedir. Bu taşlardan iki evvelkiler «Kallâvi» denilen bir ser- puş ile, diğerleri de birer Amame ile nihayet bulmaktadır. Ali Paşanın taşı üzerinde şu kitabe vardır: «Hüvelhal- lâkulbaki, otuz seneden mütecaviz Ar- navutlukta teferrüd eden Yanya san- cağı mutasarrıfı sabık meşhur Tepe- delenli Ali Paşanın seri maktuudur». Bu taşların hepsinde de 1237 tarihi vardır.

Buradan ileriye doğru yolumuza de- vam edeceğiz.

M.A.

Boğaziçi Üniversitesi

Arşiv ve Dokümantasyon Merkezi

Kişisel Arşivlerle İstanbul'da Bilim, Kültür ve Eğitim Tarihi

Aziz Ogan Koleksiyonu

OGNIST0400210